

Konsekvenserna av U80 för FFV-U:

Ökad konkurrens

Det militära materielunderhållet kostar 2000 Mkr per år. Detta konstaterar utredningen "Försvarets materielunderhåll under 1980-talet" (U 80). Utredare är överdirektör Alf Resare, som nyligen överlämnade sitt första delbetänkande till regeringen.

U 80 visar att man kan spara 100 Mkr per år. Bland annat föreslås att huvudverkstadsbestämmelsen upphävs. Det skulle för FFV-U betyda ökad konkurrens från leverantörer och fristående konsultföretag.

Viss ökad centralisering av underhållet av apparater föreslås också, liksom ny underhållsstruktur inom markteleområdet.

Uppdraget för U 80 är uppdelat i två etapper, varav alltså den första nu är klar. I direktiven angavs att U 80 skulle

- göra en prognos över krigs- och fredsorganisationens behov av materielunderhåll under 1980-talet.
- redovisa en principiell syn på hur underhållsverksamheten bör organiseras och dimensioneras, samt
- föreslå besparingsområden.

Utredningen har behandlat det militära materielunderhållet, vilket i dagsläget kostar 2000 miljoner kronor per år. Utredningsmannen har funnit det möjligt att uppnå en sammanlagd besparing i storleksordningen 100 milj kr per år mot slutet av 1980-talet, dels genom ändrat materielutnyttjande, dels genom förändringar i underhållsorganisationen.

PRINCIPIELLA SYNPUNKTER

U 80 anger bl a följande principiella synpunkter.

"Risken för ett överraskande inlett angrepp medför krav på hög materiel-tillgänglighet i fred. För speciell och kvalificerad materiel (t ex stridsvagnar, stridsfartyg och stridsflygplan) måste därför resurser för kontinuerligt underhåll finnas i anslutning till den plats där materielen används i fred. Undan-

tag bör som princip endast göras där antingen utbytesenheter disponeras eller där underhållet är så komplicerat att lokala eller regionala resurser inte kan disponeras. Övergång till krigsorganisation måste kunna ske snabbt och säkert."

**Beträffande underhållsverkstäder-
nas organisation och dimensionering
anges bl a följande principiella grund-
syn:**

"Krigets krav är utgångspunkt för försvarsmaktens utformning och verksamhet i fred. Detta gäller även underhållsverksamheten. Krigets krav på materiell tillgänglighet, effekt och uthål-

lighet måste vägas samman med de fredsrationella synpunkterna på underhållsresursernas kapacitet och lokalisering för att till minsta möjliga kostnad säkerställa materielunderhållet.

KOSTNADSPRESS

Effektivitet och produktivitet i underhållet stimuleras bäst om det finns någon form av press antingen reell kon-

Fortsättning sid 3

Ny sektorchef och ny Motor-chef under nästa år

I samband med att det s k förordnandet att vara verkstadsdirektör vid FFV utgår den 30 juni 1982 för vår sektorchef Elmer Axelsson och vår motoravdelningschef Lars-Harry Larsson kommer dessa att gå i pension.

En konsult har engagerats för att skaffa fram kandidater till befattningen som sektorchef. Utannonseringen av tjänsten som chef för motoravdelningen kommer att ske inom den närmaste tiden.

Operativ samverkan FFV-U—Telub:

Marktele och robot

Som komplettering av tidigare information - i FFV-Aktuellt, och identisk text i CVA-Aktuellt - om operativ samordning av marktele- och robotverksamheterna vid FFV-U och Telub får U-Aktuellt här lämna en något fylligare redogörelse i frågan.

Sektorerna Underhåll och Försvarsmateriel samt bolaget Telub är FFV-koncernens stora enheter med antalet anställda ca 3 500, 2 100 resp 1 100. U- och F-sektorerna är affärsverksamheter medan Telub är ett dotterbolag, numera helägt.

BÖRJADE 1964

Telub bildades 1964 som ett resultat av den s k FATU-utredningen och därav följande riksdagsbeslut. Bolaget hade tills för några år sedan förutom staten

ett antal privata företag som ägare. Telub skulle ha som huvudsaklig uppgift att utföra en del av det man i början av 60-talet beräknade framtida stora centrala underhållet av försvarets marktelemateriel. En annan del skulle dåvarande CVA svara för. Uppdelningen mellan Telub och CVA blev i princip att Telub tog hand om armens och marinens marktelemateriel och CVA om flygvapnets. Samtidigt togs också robotmaterielen med. Telub skulle arbeta med markrobotar och CVA med flygrobotar. Denna fördelning gäller i princip fortfarande med den kompletteringen i början av 70-talet att Telub fick hand också om flygvapnets databehandlingsutrustning, fjärrskriftsmateriel och några andra mindre materielområden avseende marktele.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRSVARET...

Under 1970-talet har förändringar skett och under 1980-talet kommer i ännu större utsträckning förändringar att ske inom försvarets marktele- och robotområde som ändrar på förutsättningarna för materieluppdelningen mellan Telub och U-sektorn. De olika försvarsgrenarnas verksamhet inom dessa områden sammanförs på olika sätt med varandra. För flera gemensamma eller likartade system eller materieltyper blir allt mera förekommande inom markteleområdet (stridslednings- och sambandsmateriel). En liknande utveckling är på gång inom robotområdet (Robot 15 aktuell för både marinen och flygvapnet exempelvis).

I syfte att anpassa sin organisation till denna utveckling kommer FMV att under 1982 till en huvudavdelning föra samman handläggningen av hela försvarets marktelemateriel utom i frågor av systemteknisk och underhållsteknisk natur. Detsamma sker till en annan huvudavdelning med robotmaterielen. Idag är dessa verksamheter lagda på tre huvudavdelningar i FMV.

... PÅVERKAR FFV

Dessa förändringar har stor inverkan på Telubs och U-sektorns förbindelser med FMV, så att verksamheterna i båda enheterna mer och mer går i varandra.

Försvarets materielverk kommer under 80-talet krympas vad gäller antalet anställda. Detta kommer bli att innebära, att verket i ökande utsträckning ska köpa "paket" när det gäller anskaffning av ny materiel. Detta kom-

mer att medföra att konkurrensen för Telub och U inom våra hittillsvarande arbetsområden ökar från tillverkare av materielen. Ökad konkurrens från rena konsultföretag inom mjukvaruområdet förväntas också.

Inom området underhåll av marktelemateriel kan vi räkna med att stora förändringar kommer. Alf Resare behandlar detta i sin utredning om försvarets materielunderhåll under 1980-talet (U 80). FFV-koncernen skulle därvid komma få stora möjligheter att överta betydande delar av den nuvarande tele-servicebasorganisationen inom flygvapnet.

För att möta de förändringar som alltså är på väg i vår omvärld krävs det förändringar hos oss själva. Inom FFV måste vi få till stånd ett samlat uppträdande på försvarsmarknaden vad gäller marktele och robot. Vi måste skapa en mera effektiv och konkurrenskraftig organisation än vi har nu.

DISKUTERAT 10 ÅR

Frågan om struktureringen eller arbetsfördelningen mellan Telub och U-sektorn har varit uppe till behandling på olika sätt sedan 10 år tillbaka. 1972 års FFV-utredning berörde något frågan. Internt inom koncernen har vi haft den uppe till utredning eller diskussion flera gånger, utan att vi kommit fram till någon slutgiltig lösning. Från FMV ledning togs för några år sedan med vår generaldirektör upp strukturfrågan i syfte att få till stånd en som man ansåg erforderlig strukturförändring inom FFV-koncernen p g a utvecklingen inom försvarets marktele- och robotområden.

Det är alltså hög tid att FFV nu tar ett ordentligt grepp i frågan. Från koncernsynpunkt vore det rationellt om för markteleverksamheten Telub finge ansvaret för ledningen av den inom FFV. För robotverksamheten skulle på samma sätt U-sektorn få ansvaret.

LEDNING FRÅN VÄXJÖ

I detta ledningsansvar skulle ligga, att Telub skulle disponera över marktele-resurserna i Arboga utöver dem de nu har, främst i Växjö och Stockholm.

Det samma, fast omvänt, skulle gälla för robotverksamheten.

Inom markteleområdet sysselsätts inom U-sektorns Elektronikavdelning ca 260 personer. Inom Telub är mot-

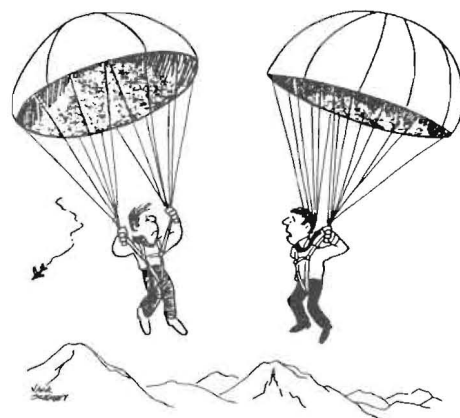
svarande siffra 450. Robotverksamheten sysselsätter inom U-sektorn ca 120 personer och inom Telub ett 10-tal personer. Det är då inte vid Telub räknat med dem som sysselsätts med marktele ingående i robotsystemen.

VAD HÄNDER NÄRMEST ?

Vad som närmast skall ske är att göra en analys av hur formerna för Telubs resp U-sektorns ledning skulle vara, hur man ska organisera verksamheten och inte minst viktigt vilken vinst som skulle vinnas genom att göra åtgärderna av tänkt slag. I detta skulle personalorganisationerna medverka.

Sedan resultatet av detta kommit fram ska koncernledningen ta ställning till det framtagna materialet, varefter sedvanlig MBL-behandling av ärendet skulle ske. Slutligt avgörande sker i våra styrelser.

* * *

– Är inte du killen som minskade kontrollen av bränslepumpen för att spara 25 spänn?!

Fackliga kommentarer om Elektronik

Med anledning av CVA-Aktuellt om operativ samverkan Elektronik-Telub.

Det här har vi befarat sedan 1979, då Elektronik fick en ny byggnad med staket mellan denna och övriga CVA (vilket senare togs bort), och då de fick en egen telefonväxel.

Genom det här kommer vi att förlora produktionstimmar som gör att omkostnaderna stiger. Detta är inte bra, då U 80 föreslår att underhållet ska sälj-

as i konkurrens med privata företag.

Telub kommer att klara sig bättre, medan vi kommer att drabbas. Sedan kan man fråga sig vad de kommer att ta hämstä? Teleinstrument, Nya Produkter, hur länge får vi behålla dessa verksamheter? Telub är säkert intresserad av dessa också.

Det här är ett slag i ansiktet på personalen, som helhjärtat har satsat på att skaffa jobb för en vidareutveckling av underhållssektorn. Vi är mycket besvikna på vår företagsledning som inte slåss för sin personal!

Börje Sturk, SF

Förslaget om samordning Telub - Elektronik får FCTF If 107 kommentera så här:

Som vi ser det så är gränsdragningsfrågorna mellan oss och Telub inte alls av den storleksordning att samordning erfordras ske just nu.

Man säger att frågan om samordning är tillräckligt utredd, men vi hävdar att U-sektorn inte är betjänt av samordningen. Man hänvisar till att omvärldsförändringar är sådana att samordning måste ske nu. Vi kan inte inse detta.

FFV-koncernen säger att FFV har nyckelstrategier för framgång, bl a lönsamhet, marknadsorientering, renodling och kraftsamling. Vi har inget belegg för att lönsamheten skulle bli bättre genom den nu föreslagna samordningen.

Om den genomförs kommer lönsamheten vad beträffar kvarvarande delar av U att minska, om inte genomgripande förändringar sker inom nuvarande staber, bl a Produktionsservice.

FCTF If 107 vill med detta påtala att betydligt större grupper av personal påverkas genom den föreslagna samordningen än enbart Elektroniks 250-300 personer.

Tidigare har talats om strukturering: nu är modeordet konkurrens. Som vi ser det har vi inget emot att i konkurrens om jobben bevisa att vi är bättre än Telub. Om samordning ska göras bör den ledas från underhållssektorn.

Vi är både ledsna och besvikna på sektorledningen som inte bättre står bakom personalen inom underhållssektorn.

Erik Werner, FCTF If 107

U80 *forts fr sid 1*

kurrens eller kostnadspress i annan form. Detta talar för att söka utforma underhållsfunktionen så att konkurrensmöjligheterna förbättras. När externa leverantörer anlitas bör en kvalificerad värdering av prestationer och kostnader ske.

Försvarsmakten bör principiellt inte disponera egna resurser för underhåll om sådana, med beaktande av rimliga beredskaps- och krigskrav, finns att tillgå i det civila samhället till lägre totalkostnad. Ökad samordning med de civila underhållsresurserna bör eftersträvas och förutsättningarna för en sådan prövas före varje investeringsbeslut. Även samordningen inom försvarsmakten bör förbättras.

Den centrala ledningen av materielunderhållsfunktionen utövas av ÖB, försvarsgrenscheferna och FMV. Den centrala styrningen och uppföljningen av underhållsverksamheten behöver förbättras.

För tekniskt ledningsstöd, som f n köps från främst huvudverkstäderna FFV-U och Telub, bör utrustningsleverantörer och fristående konsultföretag få utnyttjas i större utsträckning. Nuvarande huvudverkstadsbestämmelser föreslås upphävas och ersättas med andra former för avtal om upphandling av tekniskt underhållsstöd och centralt materielunderhåll.

TVÅ NIVÅER

Det verkställande underhållet kan ske vid endera av två underhållsnivåer, förslagsvis benämnda främre nivån och bakre nivån. Till den främre nivån, som är knuten till det förband (den enhet) där materielen används, hänförs underhållsåtgärder såsom åtgärder före användning (klargöring), funktionsövervakning, kontroll, fellokalisering, tillsyn, service och smärre felavhjälplingar m m.

Åtgärderna på den bakre nivån bör klart kunna skiljas från drift och utbildning. De bör planeras för sig och utföras utanför det förband (den enhet) där materielen används. Den bakre nivån kan innehålla såväl egna resurser som köpta tjänster. Valet bör göras utifrån fredsekonomiska grunder men vägas samman med de särskilda beredskaps- och krigskraven.

I försvarsmaktens bakre nivå ingår intäktsfinansierade förbandsbunda

verkstäder. Verkstäderna bör även framdeles utgöra stomme till krigsförband. För armen bör nuvarande milöverkstadsförvaltningar behållas.

En strukturrationalisering av dessa är dock önskvärd och möjlig liksom en ökad samordning med kustartilleriets verkstäder och flygvapnets aggregat- och fordonsverkstäder.

INOM FLYGVAPNET

bör förvaltningen och underhållet av flygplan samordnas versionsvis. Likaså bör underhållet av samtliga helikoptrar inom försvarsmakten samordnas under en gemensam produktionsledning, vilken bör knytas till en flottilj. Underhållsresurserna för helikoptrar kan utgöras av egna verkstäder eller köpta tjänster. Vidare bör underhållet av flygplansapparater centraliseras till en central och två regionala verkstäder, varvid den främre nivåns resurser bör förstärkas något vid de flottiljer som inte disponerar egna apparatverkstäder. (Detta är i linje med FUF 80s ide om centraliserat apparatunderhåll. Reds anm.)

INOM MARKTELE

har den tekniska utvecklingen varit snabb under det gånge decenniet. Denna utveckling väntas fortsätta vilket medför att hittillsvarande underhållsorganisation blir onödigt omfattande och dyrbar. En ny underhållsstruktur bör därför införas. Den bör bygga på en i förhållande till nuläget förstärkt främre nivå vid förband och en bakre nivå som kan omfatta egna resurser och köpta tjänster. TSB-organisationen bör därvid utgå i sin nuvarande form.

Möjligheter till konkurrens genom köp av tjänster på den bakre nivån bör tas till vara, vilket i större utsträckning bör kunna ske för standardfordon, marktelemateriel, flygplanapparater och helikoptrar.

Det är inte utredningens uppgift att närmare studera olika tänkbara leverantörers organisation m m. Det kan dock konstateras att underhållsleverantörernas förmåga att anpassa sig till ändrade förutsättningar, bl i fråga om underhållsvolymer måste vara god. Detta gäller främst de nuvarande verkstäderna FFV-U och Telub. FFV-U bör behålla sin nuvarande ställning under industridepartementet."

U 80 ANDRA ETAPPEN

Nu påbörjas U 80 andra etapp. Där ska utredaren

- precisera försvarets egna underhållsresurser (bl a fördelningen mellan egna underhållsresurser och köpta tjänster)
- titta på system och organisation för materielförsörjning (rd och ue)
- granska former och organisation för underhåll av transportflygplan och helikoptrar,
- pröva fortsatta besparingsmöjligheter, och

- arbeta med eventuellt ytterligare uppdrag från regeringen.

Denna etapp ska vara klar 30 juni 1982.

VÅR STYRKA

Alf Resare har sagt:

– Konkurrens förbillig! Och detta kommenterar han så här:

– Även tillverkare bör få vara med och konkurrera om underhållet. I hur pass stor utsträckning som FFV-U påverkas av detta beror på den konkurrensförmåga sektorn visar upp.

Som tidigare omtalats i U-Aktuellt ingår två experter från vår sektor i ut-

redningen: Alge Lundqvist 1200 och Örjan Eriksson 5000.

Alge Lundqvist säger:

– FFV-U styrka gentemot flera konkurrenter är främst vår kombinerade kompetens och kapacitet av mjukvaru- OCH hårdvaruresurser. Detta är en bra utgångspunkt för fortsatt framgång inom vårt huvudområde. Men vi måste nog bli ännu kunnigare och effektivare i den ökande konkurrensen.

Örjan Eriksson instämmer, och tillägger:

– Vi bör ha bättre utgångsläge än många konkurrenter. Det beror därför helt på oss själva om vi ska lyckas. En spännande utmaning för oss alla!

Guld ur blötmyr ?

Vi har levererat vårt första FFV 5870 Sjövärmesystem. Köpare är Åre kommun, som i skolan i Ånn fått den ordinarie oljeuppvärmningen kompletterad med vårt system. Och sparar mycket pengar!

Den 20 oktober släpptes nyheten i massmedia. Myndigheter i Jämtland, experter och intresserade framtida kunder var med på premiärvisningen. Ett 50-tal gäster deltog, varav nio från Norge. Press och radio uppmärksammade nyheten. Ur en blötmyr i närheten av skolan i Ånn får man nu 80 % av värmebehovet genom denna anläggning, som är den första kommersiella i landet.

UNIK KONSTRUKTION

Sektorn medverkar alltså aktivt för att minska Sveriges oljeberoende. Genom en unik värmeväxlarkonstruktion i kombination med en värmepump kan nu energin i våra vattendrag och blötmyrar tas tillvara på ett optimalt sätt.

"IS-ANKARE"

Värmeväxlarens rör ligger alltså på botten i vattendraget – i detta fall i blötmyren på en meters djup – men när is bildas på rören blir de lättare än vattenet och flyter upp om de inte förankras. Men det skulle bli mycket dyrt på konventionellt sätt.

Detta har vi löst elegant. Vi låter helt enkelt isen förankra värmeväxlaren i botten. Det krävs då ett speciellt

utförande på värmeväxlaren så att isen går nedåt vattendragets botten och förankrar värmeväxlaren säkert där nere. Det är så vår värmeväxlare fungerar. Orsaken till uppflytningen används till att förhindra den. Den här metoden är patentskyddad.

SPAR SKATTEPENGAR

"Blötmyr i Ånn ersätter 34 kubikmeter olja" skrev Länstidningen i Östersund som rubrik till en artikel om nyheten. Det betyder en besparing på 65 000 kr om året för skattebetalarna i Åre.

Projektledaren Lennart Backlund, CVÖ, framhåller bl a att sjövärmnen lämnar cirka tre gånger så mycket värmeenergi som den förbrukar i form av elström för drift av värmepumpen.

FLERA KÖPARE VÄNTAR

Marknadsföringen av lågtemperatursystem går vidare. Carl-Gustaf Borgh, kommersiellt ansvarig för produkten vid CVÖ, säger:

– Under nästa år räknar vi med att sälja minst en stor anläggning i megawatts-klassen, och ett par mindre anläggningar, som denna i Ånn på 75 kW. Det motsvarar 75 elektriska värmeelement på 1000 Watt, alltså dygnet runt.

FFV-U specialitet är att **åstadkomma tillgänglighet**. Vi tänker då på underhållsobjekten.

Men här har vi gjort solvärmnen tillgänglig genom tillämpad fysik. Och arbetar oss in på en i dessa tider opportuna "nisch".

Hans Brännström, 5877 skriver lite utförligare om detta i nästa nummer av FFV-NYTT, som kommer ut till Märten Gås.

Det är miljoner

FFV-koncernens verksamhetsberättelse har förargliga tryckfel på sidan 1. Där står "Tkr" (som i detta fall avses betyda tusen kronor) istället för Mkr (M=mega=miljon). Felet finns också i den engelska utgåvan.

✓	1979/80 *) Tkr	1978/79 Tkr
	1979/80 *) Mkr	1978/79 Mkr R

De många exemplaren som sänts från 8118 till sektioner, lunchrum m fl bör naturligtvis rättas. Dekaler att klistra över felen distribueras inom kort. Varje mottagare ombeds se till att alla exemplar blir rättade. I varje fall vore det olyckligt om fler felaktiga exemplar lämnas till besökare eller sänds ut. Tack för hjälpen!

Bättre televäxel

Den 16 november får vi en hel-elektronisk och datorstyrd telefonväxel på CVA. Det betyder mycket bättre telekommunikation med omvärlden.

Den nya växeln är utbyggbar för 5000 anknytningar (!), men nu behövs "bara" 1500, varav 200 för FMV-F:UR. Deras växel 160 00 ligger kvar som gruppnummer, men själva behöver vi aldrig slå riktsiffrorna för att nå UR. Växeln 150 80 (till Elektronik) upphör helt.

Lokalnumren inom CVA blir fyrsiffriga, och anpassas i möjligaste mån till nummer som gäller för snabbtelefonerna.

Ny telefonkatalog kommer snart ut.